

Täysistunto

Torstai 17.1.2019 klo 15.59—18.39

2.5. Suullinen kysymys lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten torjumisesta (Päivi Räsänen kd)

Suullinen kysymys SKT 230/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä viides tästä aiheesta pyydetty kysymys. Edustaja Päivi Räsänen.

Keskustelu

16.20 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa puhemies! YK:n tutkimuksen mukaan useimmat arabimiehet eivät usko, että tasa-arvo sopii heidän omaan kulttuuriinsa. Siksi erityisen kriittistä on heti aluksi opettaa turvapaikanhakijoille suomalaisen yhteiskunnan pelisäännöt, ja oletteko te, ministeri Mykkänen, tietoinen siitä, että vastaanottokeskuksissa yhteiskuntakursseihin, joita kyllä järjestetään, osallistumista ei tilastoida eikä seurata ja että käytännössä vastaanottorahaa voidaan kyllä vähentää 20 prosentilla, jos näihin kursseihin ei osallistu, mutta tätäkään sanktiota ei yleensä ainakaan täysimääräisesti käytetä, ja usein vielä järjestyshäiriöiden pelossa? Olisitteko valmis siihen, että vastaanottorahasta tehtäisiin vastikkeellinen, niin että sitä maksetaan vain jos hyväksyttävästi suorittaa nämä kurssit, ja vielä että turvapaikan saamisen edellytykseksi asetettaisiin se, että on suorittanut kurssin ja on myös sen ymmärtänyt, niin että se testattaisiin kokeella?

16.22 **Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Vastaanottoraha on jo sinänsä vastikkeellinen. Me olemme asettaneet velvoitteen kaikille yli 16-vuotiaille vastaanottokeskusten asukkaille suorittaa suomalaisen yhteiskunnan peruskurssi, jossa käsitellään myös omina kokonaisuuksina tasa-arvoa ja seksuaalioikeuksia ja yhdenvertaisuutta. Nyt vielä marraskuussa on lähetetty uudet yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevat materiaalit vastaanottokeskuksiin ja on tehty joulukuussa uusi videosarjakin.

Mitä tulee turvapaikan kriteereihin, kuten edustaja Räsänen varmasti hyvin tietää, turvapaikka-anomukset käsitellään henkilökohtaisen vainon ja kidutuksen uhan kautta, täytyykö se kriteeri, ja jos toissijainen suojelu tulee kyseeseen, onko kotimaa niin vaarallinen, että sinne ei voida ketään ihmisyyksilöä takaisin lähettää, ja tähän kysymykseen meillä ei perustuslain palautuskiellon puitteissa ole mahdollisuutta liittää kurssinsuoritusvaatimusta.

Mutta vastaanottoraha on vastikkeellinen, ja olen samaa mieltä edustajan kanssa siitä, että olemme nyt jo kirjanneet yhdeksi toimenpiteeksi sen selkeyttämisen, että jokainen vastaanottokeskus pitää kiinni tästä velvollisuudesta [Puhemies koputtaa] ja että myöskin sitä vastaanottorahan aktiivimallia pannaan toimeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

16.23 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä Oulun kam-mottavat rikosepäilyt ovat järkyttäneet koko Suomen, ja meidän ensisijainen vastuumme päättäjinä Suomen kansalle tässä tilanteessa on yhdessä ja asiallisesti pohtia aidosti vaikut-tavia ja toteuttamiskelpoisia keinoja, joilla me voimme nykyistä paremmin estää lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa väkivaltaa ja seksuaalirikoksia sekä parantaa uhrien tukipalveluita koko maassa.

Arvoisa puhemies! Kansalaisjärjestöt ovat jo vuosia varoittaneet lapsiin kohdistuvasta houkuttelusta verkossa, ja lapsen houkuttelemisen seksuaalisiin tarkoituksiin onkin laitton-ta jo nykyisin mukaan. Kuitenkaan tätä rikoslain pykälää ei sovelleta kovin usein, ja asi-antuntijat epäilevät sen johtuvan siitä, että verkossa tapahtuvasta houkuttelemisesta liian harvoin edelleen tehdä rikosilmoituksia poliisille. Kysyn siksi asianomaiselta ministeriltä: miten hallitus aikoo panostaa siihen, että ilmoittamiskynnys tämänkaltaisista tapahtumista ja verkossa tapahtuvasta houkuttelemisesta laskee?

16.24 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä ja tärkeä kysymys. Luulen, että tietyissä tapauksissa yksinkertaisesti teini-ikäiset lap-set eivät välttämättä poliisille ensimmäisenä mene puhumaan. Aivan oleellista on esimer-kiksi someturva.fi-palvelu, joka on vapaaehtoisten oikeustieteilijöiden ja psykologien pe-rustama palvelu, antaa yhden foorumin netissä lähestyä ensin vaikka nimettömästäkin ja saada neuvoja ja saada myös rikosilmoitus liikkeelle, ilman että tarvitsee itse mennä poliisiaseman ovelle. Sitten on tärkeätä, että kouluissa opettajia — tietysti raskaan työnsä yh-teydessä — voimaannutetaan myös siihen, että he pystyvät myös tarttumaan nuorten ker-tomiin ja antamaan nuorille tilaa. Sama koskee lastensuojelua ja nuorisotyöntekijöitä. Usein uhrien kohdalla on kysymys tilanteesta, jossa ollaan monien viranomaistenkin kans-sa tekemisissä, ja siinä on juuri tämä, että tiedetään nuorisotyössä, lastensuojelussa tai so-siaalityössä, että nämä ovat oleellisia asioita ja niistä täytyy heti kertoa viesti eteenpäin ja kannustaa nuorta kertomaan.

Sanoisinko, että uskon, että yksi puoli tätä ilmiötä, mikä on edessämme ja joka on suuri tragedia ja pöyristyttävä tilanne, [Puhemies koputtaa] on se, että nyt tällä viikolla moni tie-tää, että tätä pitää varoa ja ei pidä lähteä vastaamaan tuntemattomille ja toisaalta että on ai-van normaalia, [Puhemies koputtaa] että näistä asioista kertoo poliisille ja viranomaisille, ja siihen toki kannustan tässäkin jokaista suomalaista nuorta.

16.25 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan nyt vakavista seksuaalirikoksista, joilla hyvin usein on pitkäaikaiset vaikutukset. Ja sekin on sanottava, että maahanmuuttajien osuus näistä rikoksista valitettavasti on merkittävä. Jokainen tapaus on liikaa, näin ei voi jatkua. Tähän on saatava muutos.

Haluan minäkin kiittää siitä, että tässä talossa löytyi poikkeuksellinen ja nopea yhteis-työ, että tämä talo tekee sen, mitä on tehtävissä, jotta näitä rikoksia torjutaan: rangaistuksia kovennetaan, poliisille annetaan entistä paremmat työkalut torjua näitä rikoksia, ja karkot-taminenkin helpottuu. Tällaisia rikollisia me emme maahamme kaipaa.

Arvoisa puhemies! Yksi kulma tästä keskustelusta vielä on puuttunut, ja kysyn ministeri Saarikolta tavallisen perheenisän tai -äidin tai isovanhemman näkökulmaa. Moni heistä on huolissaan tästä tilanteesta. Mitä he voivat tehdä? Mitä heidän pitäisi tästä ajatella?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

16.26 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että meille vanhemmille voi muodostua yllättäväksikin kysymykseksi se, miten iso kuilu sen saman internetin käytössä eri sukupolvilla on ja että ilmiöt ja kanavat, joissa toimimme, ovat kovin toisen näköisiä kuin alaikäisten kanavat. Tältä osin viranomaiset ovat tuottaneet erinomaista tietoa, sekä sosiaali- ja terveysministeriön alaiset että opetusministeriön alaiset viranomaiset, nettiin myös aikuisille informaatiota siitä, mihin voi ottaa yhteyttä, ja myöskin, mikä on sopiva tapa ottaa asiat esille ja puheeksi omien lasten kanssa.

On myös helppo yhtyä sisäministeri Mykkäsen arvioon siitä, että jos nuoren näkökulmasta luontevin kohde kertoa kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä tai houkuttelusta ei ole omat vanhemmat, on tärkeää, että myös palveluyhteiskuntamme nuorisotyö, koulut, harrastukset ja muut palvelut aina tietysti viranomaisiin asti ovat tuolloin nuoren tiedossa ja käytettävissä. [Puhemies koputtaa] Tarvitsemme joskus niin yksinkertaiseltakin tuntuvaa vastausta kuin lisää tietoa.

16.28 Kari Tolvanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jokainen seksuaalirikos on liikaa, ja nämä kriminaalipolitiikan tiukennukset ovat täysin perusteltuja. Oikeusministeri Häkkänenhän on meille lakivaliokuntaan jo aikaisemmin tuonut näitä tiukennuksia.

Itse kun olen tavannut ehkä satoja seksuaalirikosten uhreja poliisin väkivaltarikosityksikössä, on entistä enemmän alkanut mietittyä tässä vuosikymmenen saatossa, jo 15 vuotta sitten, että miten näitä voitaisiin ehkäistä. Täällä on ollut hyviä keinoja, ja tämmöinen nettipoliisi on erittäin hyvä, sellainen pitää olla. Poliisin pitää partioida netissä ihan samalla tavalla kuin nuorten keskuudessa kadulla. Mutta sitten on haasteena tämmöinen niin sanottu paljastava tutkinta, jota olin mukana käynnistämässä yli kymmenen vuotta sitten. Siitä saatiin loistavia tuloksia. Tutkijat paljastivat tämmöisiä pedofiilirinkejä verkossa. Tutkijat pystyivät estämään rikoksia. Nyt poliisikoulutushan toimii täysillä — kiitos, valtiovarainministeri Orpo — poliiseja me emme kovin nopeasti saa lisää. Me tarvitsemme tätä paljastavaa tutkintaa. [Puhemies koputtaa] Kun se on nyt tällä hetkellä aika lailla tukossa, kun uusia juttuja tulee, niin mitä [Puhemies koputtaa] mahdollisuuksia olisi palkata esimerkiksi tutkintasihteereitä avustamaan tutkintaa, tämmöisiä nörttejä, jotka hallitsevat some-maailman, ja myös vartijoita, jotta voitaisiin poliiseja [Puhemies koputtaa] siirtää sinne poliisitehtäviin? Olisiko tämä mahdollista tehdä nopealla aikataululla? [Eduskunnasta: Hyvä ehdotus!]

16.29 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen antanut toimeksiannon Poliisihallitukselle valmistella eri mittakaavoissa olevia ohjelmia siitä, miten todella voidaan palkata tutkintasihteereitä siviilipuolelle, miten voidaan toisaalta vapauttaa poliisikoulutettuja henkilöitä palkkaamalla lisää esimerkiksi poliisivartijoita, miten voidaan kenties tehdä tarjous osalle eläköityvistä poliiseista muutaman vuoden jatkosta, varsinkin kokeneille tutkijoille, joita todellakin näihin vaikeisiin ja usein varsin kuormittaviin seksuaalirikostutkintatapauksiin tai paljastavaan tutkintaan tarvitaan. Siinä ei ihan kuka tahansa saa tulosta aikaan eikä jaksa näiden tavattoman traagisten asioiden parissa työskennellä tehokkaasti. Mutta aivan oikein, juuri nämä toimenpiteet ovat tarpeen, koska lyhyellä aikavälillä — vaikka meillä onneksi, kiitos tämän hallituksen ja valtiovarainministerin, on nyt pitkstä aikaa satakunta poliisia enemmän kuin edellisenä vuonna,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

me olemme pysäyttäneet poliisien määrän laskun ja kääntäneet sen hieman nousuun — äkinäistä hypähdystä poliisihenkilöiden määrässä ei toki voi tehdä, koska heidän koulutuksensa tapahtuu [Puhemies koputtaa] sillä tietyllä kurssikoolla, joka on olemassa.

16.30 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monia suomalaisia ovat järkyttäneet paitsi kammottavat tuoreet seksuaalirikokset myös se, että havahdumista näiden rikosten tehokkaaseen torjuntaan, naisten, tyttöjen ja lasten oikeuksiin, näyttää tapahtuvan toden teolla vasta nyt. Viimeisten 20 vuoden aikana Suomessa on kuitenkin arvioiden mukaan raiskattu 200 000—300 000 ihmistä, myös lapsia.

Kysyn hallitukselta: oletteko tässä yhteydessä pohtineet sitä, miten lasten, naisten, tyttöjen asemaan ja oikeuksiin suhtautumista tässä yhteiskunnassa vielä pitää parantaa ja muuttaa, jotta kaikki tässä yhteiskunnassa asuvat ja oleskelevat sen ymmärtävät? Oululaiset ja muutkin suomalaiset kyllä tietävät, mitä pitää tehdä lastensuojelussa, poliisin toiminnassa, seksuaalirikosten torjunnassa ja vastaanottokeskuksissa, [Puhemies koputtaa] mutta se vaatii resursseja. Oletteko antamassa resursseja nopeasti kaikkiin tarvittaviin toimiin?

16.31 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta ei ole ihan oikeudenmukaista väittää, että Suomessa nyt havahdutaan tähän ilmiöön. On oikein ja ehdottoman välttämätöntä, että me käymme tästä laajamittaista yhteiskunnallista keskustelua. Hallituksen puolelta on kerrottu lakiesityksistä, jotka liittyvät sekä seksuaalirangaistuksiin että toisaalta maahanmuuttajiin.

Mutta mitä tulee esimerkiksi juuri mainitsemaan tyttöjen ja naisten asemaan tai vaikkapa raiskauksen uhreihin, Suomi hyväksyi Istanbulin sopimuksen, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan sopimuksen, muutama vuosi sitten, ja se on johtanut erittäin moniin toimenpiteisiin. Mainitsen niistä vain muutaman: Nollalinja-puhelinpalvelu, joka on ollut valitettavan suosittu, jonne väkivallan uhri voi ottaa yhteyttä nimettömänä. Seri-keskukset, seksuaalisen rikoksen uhriksi joutuneiden keskukset, joista nyt keskustelemme, voimmeko laajentaa niiden toimintaa koskemaan myös alle 16-vuotiaita ja voisiko siten myös lapsiin kohdistuneiden seksuaalirikosten parempi hoito olla koordinoitua yliopistosairaaloidemme tasolla? Tästä on myös erinomaisia toimintamalleja olemassa.

16.33 Oikeusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se ei suoranaisesti pidä paikkaansa, että seksuaalirikosten torjuntaan tai naisten, tyttöjen oikeuksiin olisi herätty jotenkin Oulun tapausten jälkeen. Tämä hallitus on vienyt eteenpäin rangaistusten kiristysten ohjelman, joka on tuotu eduskuntaan jo syksyllä. Lakivaliokunnassa on käsiteltyssä muun muassa lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistusten kiristysten paketti, jolle nyt myös oppositiopuolueet ilmoittivat tukensa tällä viikolla — kiitos siitä. Samalla myös oikeusministeriössä on itse asiassa jo vuoden ajan valmisteltu raiskaus- ja hyväksikäyttösääntelyn kokonaisuudistusta, jonka julkaisin toissa päivänä, että suostumusperusteisuutta tullaan vahvistamaan raiskauslainsäädännössä ja samoin hyväksikäyttörikokset, lapsiin kohdistuvat sukupuoliyhteydet, muutetaan raiskausrikosten piiriin. Tämä on ohjeistus sille perusteelliselle lainvalmistelutyölle, joka tulee tehdä huolella, [Puhemies koputtaa] ilman kiihkoa, jotta vaikutukset ovat juuri senmukaisia kuin tämä sali haluaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lisäkysymys, edustaja Väyrynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

16.34 Paavo Väyrynen tl (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Ensin lausun syvän paheksumiseni siitä, että tähtiliikkeen eduskuntaryhmää ei kutsuttu viime tiistain neuvotteluun. Ehkä meidän mielipiteitämme ei haluttu kuulla.

Tosiasiahan on se, että näiden viimeaikaisten kauheitten tapahtumien keskeinen syy on ääri-liberaali maahanmuuttopolitiikka, mitä meillä on harjoitettu, erityisesti syksyllä 2015, jolloin vaatimuksista huolimatta rajavalvontaa ei palautettu. [Erkki Tuomiojan välihuuto] Kaikki hallituspuolueet ovat vastuussa tästä, ja oppositio silloin vain katsoi, että hallituksen maahanmuuttopolitiikka on liian tiukkaa. [Ben Zyskowitz: Totta!] Nyt sitten kyllä julistetaan voimakkaasti ja vaaditaan toimenpiteitä, aivan oikein, näiden ongelmien ratkaisemiseksi.

Kysyn hallitukselta, miksi Suomi ei ole palauttanut rajavalvontaa, kuten Tanska, Ruotsi ja Norja ovat tehneet. Tämähän ei merkitsisi rajojen sulkemista, niin kuin on väitetty, vaan rajaviranomaisten valtuuksien vahvistamista tällaisten ikävien tapahtumien estämiseksi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääministerin sijainen.

16.35 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvä, että tämä vuoden 15 kysymyksen nousi tässä esille. Kun koko Eurooppa jäi yllätetyksi tämän turvapaikanhakuvyöryn alle, joka kohdistui sitten myöskin Suomeen, niin me toimimme silloin hyvinkin määrätietoisesti, [Naurua] ja käytännössä kaikki Suomen ulkorajat, Euroopan unionin ulkoraja Venäjälle, piti tukkia. Siinä oli omat hankaluutensa, siihen löytyi ratkaisu. Laivareitit, lentoliikenne saatiin käytännössä tukittua niin, että turvapaikanhakua näistä ei tullut, mutta meillä oli Euroopan unionin sisäraja Ruotsin kanssa. Silloin selvitettiin asiaa hyvin tarkasti hallituksen piirissä sekä viranomaisilta, Rajavartiolaitokselta että oikeusoppineilta, kävin silloisena sisäministerinä hallintovaliokunnassa, ulkoasiainvaliokunnassa, eduskunnan suuressa salissa keskustelemassa, ja yhteinen selkeä näkemys ja tulkinta oli siitä, että rikkomatta Suomen tekemiä kansainvälisiä sopimuksia tai rikkomatta omaa lakiamme [Puhemies koputtaa] me emme voi pysäyttää turvapaikanhakijoita rajalle, olla ottamatta heidän turvapaikkahakemustaan. Siihen ei olisi sisäraajatarkastus tehnyt muutosta. [Puhemies koputtaa] He olisivat voineet hakea turvapaikkaa joka tapauksessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lisäkysymys, edustaja Kiljunen.

16.36 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme voi hyväksyä kenenkään ihmisen tekemää raiskausta emmekä seksuaalista hyväksikäyttöä. Eri-tyisen tuomittavaa se on, kun seksuaalinen hyväksikäyttö kohdistuu lapseen tai nuoreen.

Nämä viimeaikaiset järkyttävät tapahtumat ovat käynnistäneet voimakkaan keskustelun seksuaaliväkivallasta. Mielestäni meidän tulee nyt kuitenkin keskustella erittäin vahvasti myös siitä, kuinka seksuaalinen väkivalta pystytään ehkäisemään ja estämään. Asia on erittäin vaikea, ja siitä on osattava puhua ja keskustella oikein, jotta emme aiheuta lisää ahdistusta tai pelkoa vaan lisäämme turvallisuutta ja asiallista tietoa. Tämä tieto on tärkeä myös vanhemmille. Tämä tieto on tärkeä myös, jotta me lisäämme osaamista kouluihin, nuorisotyöhön, järjestöihin ja siellä toimiviin aikuisiin. Arvoisa puhemies, kysyisinkin ministeri Grahn-Laasoselta: mitä toimenpiteitä opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt asian hyväksi?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

16.37 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maanantaina eli heti viikonlopun tapahtumien jälkeen Opetushallitus asiantuntijaviraston kokosi kouluille materiaalia ja aineistoa kahdesta näkökulmasta sen työn tueksi, että meidän ammattitaitoiset opettajat pystyvät olemaan nuorten tukena. Kouluille on toimitettu jo aiemmin aineistoa, ja sitä on nyt uudelleen koottu seksuaalisen väkivallan, häirinnän tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi, ja toinen näkökulma on sitten sosiaalisen median turvallisuustaitojen opettaminen ja kasvattaminen siinä. Niistä on meillä vahvat kirjaukset jo voimassa olevissa opetussuunnitelmissa, ja olemme toimittaneet Opetushallituksen kautta kouluille myöskin lisää aineistoa tähän. Koulu on turvallinen ympäristö. Siellä luotettavat aikuiset ovat nuorten tukena, ja kodit niin ikään ovat tärkeitä tässä työssä. Myöskin valmistelemme parhaillaan omalta osaltamme mahdollisia lisäkeinoja, jotta voidaan tätä sosiaalisen median turvallisuustaitojen opetusta edelleen vahvistaa.

16.38 Tuomo Puumala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teimme yhdessä edustaja Heinosen kanssa viime vaalikaudella aloitteen, jonka allekirjoitti yli sata kansanedustajaa, muun muassa kaikki keskustan silloiset kansanedustajat. Siinä vaadimme sitä, että lapsen törkeästä seksuaalisesta hyväksikäytöstä tehtäisiin rikos, joka ei vanhene koskaan. Meillä oli silloin oikeustapauksia, joissa tekijä myönsi teon mutta häntä ei voitu asettaa syytteen teon tultua vanhentuneeksi. Pidimme sitä räikeänä epäkohtana.

Teimme tätä aloitetta yhdessä uhrien kanssa. He kuvailivat lapsen törkeää seksuaalista hyväksikäyttöä kuin murhaksi, josta jää henkiin. He sanoivat, että usein heistä tuntuu siltä, että heille tulee elinkautinen ja tekijä selviää helpommalla.

Kysyn ministeriltä: voisimmeko tehdä myös tähän vanhenemisaikaan tässä yhteydessä tarvittavan korjauksen?

16.40 Oikeusministeri Antti Häkkinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset, erityisesti nämä törkeimmät, aiheuttavat pysyviä, elinikäisiä vaurioita, se on aivan selvä asia. Olen tavannut näitä ihmisiä ja myös järjestöjä, jotka auttavat näitä uhreiksi joutuneita henkilöitä, 60—70-vuotiaita ihmisiä, jotka kertovat, että ovat kantaneet tätä asiaa sisällään — elleivät ole päätyneet joihinkin ikävämpiin tekoihin sitä ennen. Eli pitkäaikaisia traumoja.

Mitä voidaan tehdä sille, että ongelma käytännössä paljastuu yleensä, monesti liian myöhään? Eli lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa se ilmoittamiskynnys ja asian paljastuminen on se aivan ydinkysymys. Se, kun monesti nämä tapahtuvat läheis- ja perhepiirissä, tekee näistä erityisen vaikeita.

Vanhentumisaika on määritetty nyt jo varsin pitkäksi. Se, että tutkinta tapahtuisi vuosikymmenten päästä — poliisi taas on todennut, että on hyvin vaikea mitään todisteita löytää, mutta minä olen valmis tarkastelemaan tätä vanhentumisaikaa. Se tapahtuu itse asiassa ennalta linjatusti jo [Puhemies koputtaa] tässä kokonaisuusuudistuksen yhteydessä.

16.41 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että tässä nostetaan esiin turvapaikkapolitiikka, koska se on tässä sitä ydintä. [Eva Biaudet: Sitten Suomessa ei olisi mitään ongelmaa, jos ei olisi ulkomaalaisia!] Sanotaan, että se, joka päästää ketun kanatarhaan, on yhtä syyllinen kuin se kettu, eli tässä on kysymys siitä, jatkammeko me väärin ihmisten päästämistä maahan Ruotsin rajan yli tai mistä vain. Se on muuten aika ihmeellistä, kun 2015:een ja näihin mennään, että Suomi pystyi kyllä neuvottelemaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

Venäjän kanssa, että Venäjä sulkee sieltä rajansa, mutta ei Ruotsin kanssa — minä luulin, että Ruotsiin pitäisi olla hyvät välit.

Ettekö te, ministeri Orpo, kun olette ollut sisäministerinä, tai nykyinen sisäministeri Kai Mykkänen, tunnista sitä, että turvapaikkapolitiikka ei ole mikään luonnonvoima vaan se on kuin vesihana, mitä me voimme säädellä eri lainsäädännöillä? Me voimme vähentää Suomen houkuttelevuutta, tai me voimme jollain muulla tavalla estää sitä, [Puhemies koputtaa] että nämä raiskaajat pääsevät yhä arabimaista Suomeen. [Puhemies koputtaa] Ettekö te tee mitään? Se aalto voi tulla koska vain uudelleen?

16.42 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritän olla kiinnittämättä näihin epäasiallisiin viittauksiin huomiota. Vastaan itse kysymykseen.

Te tiedätte varsin hyvin, edustaja, kun olitte hallituspuolueen edustaja, että vuodesta 15 lähtien alettiin tehdä kymmeniä ja kymmeniä toimenpiteitä. Teimme yhdessä toimenpideohjelman, jolla tähän akuuttiin kriisiin puututtiin [Välihuutoja] ja josta asiantuntijoiden mukaan suurin osa, lähes kaikki, on toimeenpanttu. Me olemme tehneet asiantuntijoiden mukaan sen, mikä on Suomen perustuslain ja Suomen tekemien sopimusten mukaan mahdollista. On tehty siis lähestulkoon se, mikä on mahdollista lakien puitteissa.

Mutta pitää myöskin huomioida se, että tämän vakavan seksuaalirikosongelman edessä ei pidä lietsoa vihaa vaan pitää pitää maltti. Me pystymme Suomessa ratkomaan nämä ongelmat. Meillä on maailman parhaat, luotettavimmat viranomaiset. He pystyvät, jos jotkut tässä maailmassa, [Puhemies koputtaa] löytämään ratkaisuja näihin ongelmiin, ja sitä työtä tehdään koko ajan [Puhemies koputtaa] ja on tehty kolmen vuoden ajan. [Leena Meri: Liian kova hinta!]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Viimeinen lisäkysymys.

16.43 Jutta Urpilainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella, niin kuin moni kollega tässä salissa on todennut, on tärkeää, että puhumme myös seksuaalirikollisuuden ennaltaehkäisystä, ja silloin puhumme kaikkien Suomessa asuvien vastuusta noudattaa lakeja ja myöskin kunnioittaa toisen sukupuolen edustajia.

Maassa syntyneisiin voi vaikuttaa kasvatuksen ja koulutuksen keinoin vuosikausia. Maahan aikuisiällä muuttaviin vaikuttaminen on rajallisempaa. Avainasemassa on kotouttaminen, johon tulee liittyä naisten ja miesten yhdenvertaisuuteen liittyvien arvojen omaksuminen. On tärkeää, että tämä on yhteinen viesti kaikille. Suomessa lakeja noudatetaan, naisten ja tyttöjen oikeuksia kunnioitetaan eli eletään maassa maan tavalla. Siksi olen iloinen, että eduskuntaryhmät ovat yhdessä nostaneet esiin sen, mitä Suomen kansalaisuus tarkoittaa.

Arvoisa puhemies! Tämä on ollut pääsääntöisesti hyvä keskustelu tärkeästä, [Puhemies koputtaa] yhteisestä asiasta. Haluaisinkin kysyä hallitukselta: oletteko valmiita [Puhemies koputtaa] jatkamaan tätä keskustelua eduskunnan kanssa esimerkiksi pääministerin ilmoituksen muodossa?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pääministerin sijainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

16.45 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Pääministerin ilmoitukseen kannan ottaa pääministeri, jätetään se hänelle. Mutta ilman muuta tätä keskustelua pitää jatkaa. Tämä on ollut äärettömän tärkeä keskustelu, ja on äärettömän tärkeää se, että nyt koko eduskunta — ainakin tuntuu siltä, että lähes koko eduskunta — on päättäväisesti tekemässä näitä yhteisiä toimia, tukemassa niitä hallituksen eduskunnalle antamia esityksiä. Ja toivottavasti, kun hallitus valmistelee huolella jatkotoimia, joilla naisiin, tyttöihin kohdistuva seksuaalirikollisuus saadaan tästä maasta kitkettyä, [Eva Biaudet: Riippumatta tekijän kansallisuudesta!] saadaan tehtyä toimia, joilla Suomi pidetään turvallisena maana, [Simon Elo: Käydään neuvotteluja!] saadaan tehtyä toimia, joilla taataan turvallinen ja hyvä yhteiskunta.

On tärkeää, että tätä keskustelua jatketaan. Minä toivon, että pidetään keskustelussa maltti ja tolkkua suomalaiseen hyvään tapaan. Meille tulee eteemme erilaisia ongelmia ja haasteita. Suomalaiset ovat aina pystyneet nämä asiat hoitamaan yhdessä, [Puhemies ko-puttaa] ja näin me pystymme tässäkin toimimaan. [Markku Rossi: Lisätalousarvio eduskuntaan!]

Kysymyksen käsittely päättyi.